

“Гине, гине в сірій мряці слід по журавлях...”

Нещодавно довелося спостерігати мені цікаву картину, коли їхав поїздом від села Гутисько до станції Підвисоке (Бережанський район, залізнична лінія Тернопіль-Ходорів). За кілька метрів від дизель-поїзда, зовсім не боячись техніки, летів одинокий лелека. З вікна поїзда мені добре було видно його красиві, ледь помітні помаху крил. Оскільки на цій ділянці швидкість потяга невисока, то йому вдавалось летіти разом із поїздом. Мені було цікаво, чи довго зможе він так летіти, бо навіть бузькові важко конкурувати з поїздом. Та птах несподівано полинув вгору, над річкою піднявся високо в небо і почав кружляти, ніби даючи знак пасажиром, які зачаровано за ним спостерігали, що далі не полетить, бо тут його гніздо, лелеча сім'я...

Зараз уже важко й пригадати, що саме стало причиною мого інтересу до життя лелеки. Очевидно, на це вплинули українські пісні, вірші, а можливо, цікавий спосіб життя цих птахів. Лелеки прилітають до нас із далеких країв, долаючи відстань із Африки в Європу. І такі перельоти здійснюють вони, як стверджують географи, щонайменше від льодовикового періоду.

Долаючи такий великий та важкий шлях, лелеки прилітають до нас ранньою весною і відлітають у теплі краї в останні дні літа. Деякі дослідники цієї теми розповідають, що у той час, коли вони пролітають через море, на них нападають орли. Щоб захистити молодь від загибелі, старші лелеки летять зверху і у випадку загрози гинуть першими.

Птахи – як люди. На початку дорослого життєвого шляху розлітаються зі своїх домівок, а потім знову зустрічаються, злітаючись до родинних гнізд. А прилітають вони до нас, як відомо, ранньою весною, коли вона у нас здебільшого календарна, ніж реальна. Надворі ще часом мете снігом і не слабшають морози. Старожилі розповідають, що в 30-х роках минулого століття бузьки (саме так в Галичині називають лелеку, журавлів, бусолів...) прилетіли в такий холодний березень, що дідичі (великі зем-

левласники) розпорядилися по фільварках годувати їх теплою їжею, щоб птахи не замерзли.

А які лелеки працюючі! Іноді дивуєшся, де вони черпають стільки сили та енергії, бо завжди їх бачиш тільки у праці. А яка в них лелеча любов! Хотів би розповісти одну історію на цю тему. Хлопці-бешкетники якось “пожартували” – підкинули в лелечу гніздо яйце свійської птиці. І коли народилися маленькі лелечата, то старі бузьки побачили, що одне не подібне на їхній рід. Через те

лелека дуже сварився з лелечихою, докорував її, що вона висиділа чужинця. І ніби з того приводу зібралася навіть лелеча рада. Її підсумки були трагічними: лелечиха піднялася високо в небо, зложила крила і впала на землю, розбилася.

Уже не згадаю, хто саме розповів мені ще одну цікаву бувальщину про бузьків. Одного року жнива якраз були у розпалі. Комбайни покis за покосом вимолочували стигле зерно. У наступному покосі, який якраз мав косити комбайн, стояв одиноко лелека. Коли комбайнер наблизився до нього, то змушений був зупинити машину, бо птах не реагував на косарку, яка от-от могла заподіяти йому смерть. Комбайнер

ступив наперед комбайна і побачив, що лелека стоїть біля гнізда, у якому сиділа зайчиха з малими зайченятами. Ось так розумний птах захистив безпорадних тварин.

Кілька років тому автор цих рядків став свідком цікавого ритуалу, як бузьки прощалися з нашим селом. Це були не просто перелітні птахи, які високо в небі гуртуються в ключі і відлітають на південь. А саме ті лелеки, які весною прилетіли до нас, звилі тут гнізда, народили і виростили нове покоління та підготували його до важкого і

ний, але з часом він вирівнювався. Через деякий час згряя взяла курс на південь. І як співається у пісні нашого краянину Богдана Лепкого: “Гине, гине в сірій мряці слід по журавлях...” – зникли з поля зору.

Ще декілька слів про те, як збираються бузьки перед далеким перельотом. Такої ж пори, тобто наприкінці літа, я їхав на велосипеді долиною річки Восушки коло села Слобідки. І там зустрів одного старожила, який мені розповів, що сам бачив, як на одній галявині біля річки збиралося перед вильотом до сотні птахів. Пригадав він, і як два роки тому в другій половині серпня була дуже сира і дощова погода, а перед відльотом лелеки дуже люблять сидіти на електричних опорах і то здебільшого на високовольтні лінії. Сідаючи на верх опори, птахи вологими крилами торкалися електричного дроту. Від ураження струмом птахи гинули. Сумно було дивитись, як вони висіли на електричних опорах уздовж ліній. Той, хто бачив цю картину, із сумом дотепер її згадує. Шкода, адже обізнані з цією справою спеціалісти стверджують, що можна так змонтувати електролінію, щоб птахи не гинули. Як це вже зроблено в цивілізованих західних країнах.

Цього року бузьки ще більше мене здивували, зробивши мені таку приємну і дивну несподіванку. Власне це й послужило поштовхом до цієї публікації. Було це нещодавно. Вийшовши на город попрацювати, я несподівано глянув на хату і побачив, що над нею кружляла пара молодих бузьків, а за ними – друга. Вони виконували вже знайомий мені прощальний танок. Птахи прощалися з нашим селом, перш ніж залишити цю землю, де народилися і навчилися літати. Я зрозумів їх і теж помахах їм рукою, вигукнувши: “До побачення, лелеки!” Вони до глибини розтривожили мою душу, і сльози мимоволі почали збігати з очей. Цю зворушливу картину важко передати словами, це треба пережити. Чому вони вибрали саме нашу хату? Я навіть замислився, може, це душі матері і батька в образі тих прекрасних птахів на мить повернулися з вічності...

Роман ЗАГОРОДНИЙ

Велофестиваль у Жовкві поєднав приємне з корисним

Є на Львівщині маленьке містечко, районний центр Жовква, розташоване на горбистому пасмі Розточчя, назва якого походить від того, що річки, які витікають із джерел, розходяться: одні – в Чорне, інші – у Балтійське море. Сюди з'їжджаються туристи з усього світу, щоб помилуватися прекрасною природою та цікавими історико-архітектурними пам'ятками. А особисто мене із Жовквою пов'язали велофестиваль і творчість, адже я часто буваю на літературних вечорах, які проводить Жовківська благодійна організація творчих та активних жовківчан “Розточани”. І саме тут недавно відбувся Міжнародний відкритий велотуристичний фестиваль “Жовківське роверралі-2010”, на який мене запросили організатори. Ознайомившись із програмою, я з радістю вирішив узяти участь у цьому заході, адже колись активно займався велоспортом, та через певні обставини перестав їздити велосипедом.

Отже, протягом двох тижнів вирішив надолужити згаяне. Витягнув свій старий ровер, якому вже близько 30 років, і став його оглядати. Деталей до такого велосипеда

вже нема в продажу, тому змушений був замінити в колесах підшипники і більшість поіржавілих спиць, довелося замінити й старий клин – на новий, китайський (як виявилось згодом, краще б не міняв, бо підвів він мене під час велопробігу), перефарбував раму у синій перламутровий колір, і мій ровер став як новий! А тоді – поклав його у багажник автомобіля і гайда до Жовкви.

Від Тернополя до Жовкви відстань 160

км, тож приїхав опівдні. На площі Вічевій якраз готувалися до відкриття фестивалю. Одні велотуристи оглядали свої велосипеди, інші – це реєструвалися для участі у фестивальных номерах. Учасники були різного віку, наймолодший – лише 8 років, а найстаршому – 64. Серед присутніх були австралієць Стивен Олдріч та американка Катрін Дучок, вони волонтери, що працюють у благодійному фонді м. Соснівка “Еко-миросердя”. До слова, дуже швидко з ними порозумілися і знайшли спільну мову. Після реєстрації всі вишикувалися для парадного об'їзду площі.

Пізніше під час тренувального маршруту мене якраз і підвів цей новий клин, на якого покладав надію, сподіваючись на його міцність. Тож змушений був їхати на станцію з ремонту автомобілів, аби його заварили. Вдячний хлопцям, які, відклавши свої справи, з радістю мені допомогли ще й побажали щасливої дороги і перемоги.

А далі – старт. Забувши і про те, скільки мені років, і про гіпертонічну хворобу, яку мені “приписали” лікарі при артеріальному тиску 125/85, вирушив на трасу Жовква – Стара Скварява – Нова Скварява – Жовква (24 км). Маршрут було прокладено з розрахунку на витривалість, адже перешкодою

був тривалий підйом угору і пекуче сонце. Нас супроводжували міліція і швидка допомога. По такій трасі я їхав уперше, та у нинішній вік автомобільних швидкостей ця веломандрівка залишила лише приємні враження і, звичайно, запам'ятається надовго.

Наступного дня разом з усіма учасниками фестивалю знову вирушив у велоподорож за маршрутом “Іван Франко – шляхами Розточчя” завдовжки 24 км. Думаєте, було важко? Навпаки – дуже цікаво. У Новій Скваряві ми фотографувалися біля 500-річного дуба, панського маєтку та на фоні чарівних розточівських пейзажів. У підсумку нагороду отримав і я. До Тернополя повертався з двома грамотами, які заслужено дістав за III місце у велоперегонах.

До побачення, Жовкво! Сподіваємось зустрітися наступного року з усіма, хто цього року брав участь у фестивалі, і з тими, хто прибуде вперше, бо ніколи не пізно сісти на велосипед, а рух – це здоров'я і життя...

Петро ГОЙДА,
учасник велофестивалю у Жовкві,
машиніст локомотивного
депо Тернопіль

ЗАСНОВНИКИ:
управління Львівської залізниці та дорпрофсоюз
Реєстраційне свідчення
КВ № 1252.
Редактор
Ігор ПАРАЦАК
тел. 226-32-97
факс. 226-41-83
Заступник редактора
Андрій ВЕЗДЕНКО.....226-26-10

Відповідальний секретар
Галина КВАС.....226-25-67
Кореспонденти:
Орися ТЕСЛЮК.....226-32-03
Ольга ПАДКОВСЬКА.....226-01-65
Дмитро ПЕЛИХ.....226-36-23
Олександр ГЕРШУНЕНКО.....226-37-83
Оксана ПОДОЛЬСЬКА.....226-39-34
Коректор Валентина СУТАК.....226-37-80
Бухгалтер Тетяна АНДРУШКО.....226-46-80

**Львівський
Залізничник**

Адреса редакції: 79000
м. Львів, вул. Гоголя, 1.
E-mail: lz@railway.lviv.ua
ГС ДТГО “Львівська залізниця”
Р/р 260000092670
Код ЄДРПОУ 20851444 МФО 325956
ЛФ АБ “Експрес-Банк”

Індекс газети 30223.
Виходить щоп'ятниці.
Тираж 34 061.
Замовлення 1284.
Зверстано у комп'ютерному центрі редакції газети “Львівський залізничник”.
Комп'ютерна верстка
Антон БІГЛЯРОВА ..... 226-38-15.
Склад редакційної колегії:
Ігор Парацак, Андрій Везденко, Орися Теслюк, Галина Квас, Олександр Гершуненко.

Точка зору авторів може не збігатися з позицією редакції.
Передрук текстових чи візуальних матеріалів газети можливий лише з письмового дозволу редакції. Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали. Рукописи та листи авторам не повертаються. При цитуванні посилання на газету “Львівський залізничник” обов'язкове.
Газету віддруковано у “Видавничому Домі “Високий Замок”.